

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de avocatul Boris Druță, în numele inculpatei Bejenar Elena, de avocații Svetlana Prodan și Liuba Daguța, în numele inculpatei Iovcev Laura și de inculpata Iovcev Laura, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iunie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, în privința inculpatelor

*Bejenar Elena Xxxxxx, născută la
xx xxxxxxxx xxxx în or. Xxxxxxxx, locuitoare a mun.
Xxxxxxxx, str. Xxxxxxxx xx/x, ap. x, cetățeană a R.
Moldova, fără antecedente penale;*

*Iovcev Laura Xxxxxxx, născută la
xx xxxxxxxx xxxx în or. Xxxxxxx, locuitoare a mun.
Xxxxxxxx, str. Xxxxx xx, ap.xx, cetățeană a R.
Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 15.11.2011 – 30.06.2015,
instanța de apel: 10.08.2015 – 28.11.2016,
instanța de recurs: 17.01.2016 – 21.03.2016.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iunie 2015, Bejenar Elena a fost condamnată în baza art. 42 alin. (3), 46, 196 alin. (4) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 42 alin. (3), 46, 190 alin. (5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femeii, de la intrarea în vigoare a sentinței, cu includerea termenului de aflare în arest preventiv din 01 iunie 2011 până la 15 iulie 2011 și în arest la domiciliu din 15 iulie 2011 până la 12 august 2011.

Iovcev Laura a fost condamnată în baza art. 42 alin. (5), 46, 196 alin. (4) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 42 alin. (5), 46, 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru femeii, de la intrarea în vigoare a sentinței, cu includerea termenului de aflare în arest preventiv din 03 iunie 2011 până la 27 iulie 2011 și în arest la domiciliu din 27 iulie 2011 până la 14 noiembrie 2011.

De la Bejenar Elena și Iovcev Laura s-a încasat prejudiciul material, în mod solidar, în beneficiul lui Vșivcov M. - 5815 lei, Coșciug S. - 10.010 lei, Grosu G. - 35.000 lei, Benciul I. - 6722 lei, Jardan E. - 17.383,42 lei și cheltuielile de asistență juridică de 1000 lei, Golban F. - 25.350 lei, Chiriac V. - 31.500 lei, Caminschii D. - 11.897 lei, Portean E. - 9100 lei, Orjehovschi V. - 13.955 lei, Panaghiu L. - 8000 lei, Moisei E. - 10.200 lei, Iachim V. - 6670 lei, Veșca G. - 9511 lei, Spiridonov V. - 23.516 lei, în rest acțiunile civile fiind respinse ca neîntemeiate.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată SRL „Chișinău - Gaz” *a fost admisă în principiu*, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că, în perioada anilor **2006-2011**, inculpata Bejenar Elena, activând în funcția de contabil-șef adjunct la SRL „Chișinău – Gaz”, a organizat în prealabil o reuniune de persoane și a condus cu activitatea grupului criminal organizat în vederea cauzării de daune materiale societății SRL „Chișinău – Gaz”.

Pentru atingerea acestui scop criminal, inculpata Bejenar E., fiind în înțelegere prealabilă cu colaboratorii SRL „Chișinău – Gaz” și alte persoane, știind că este modalitatea achitării serviciilor prin sistemul de plată așa numit „Banca 10” pentru gazele naturale consumate, prestate consumatorilor de către SRL „Chișinău – Gaz”, furniza cu bună știință consumatorilor informația eronată că pot achita serviciile cu reducere de la 20 % până la 50 % și având acces conform funcției deținute la evidența achitărilor, introducea date denaturate în evidența contabilă precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat. De fapt, consumatorii transmiteau incomplet, iar mijloacele financiare transmise n-au parvenit pe conturile SRL „Chișinău – Gaz”.

La parvenirea de la SRL „Chișinău – Gaz” a ordinului de încasare a numerarului la consumatorii care au achitat prin această schemă frauduloasă, pentru luna următoare, la rubrica datoriei era indicată suma „0”, adică achitat.

Astfel, inculpata Bejenar E., având rolul de organizator al grupului criminal, a instigat-o pe Iovcev L. și alte persoane contra unei remunerări bănești, în vederea participării la cauzarea de daune materiale societății SRL „Chișinău – Gaz”.

Conform rolurilor stabilite Iovcev L. și alte persoane de încredere transmiteau lui Bejenar E. ordinele de încasare a numerarului (facturile de achitare pentru consumul de gaz) și mijloacele financiare, suma cărora era mai mică decât cea indicată în ordinele de încasare primite de la consumatorii gazelor naturale ai mun. Chișinău. La rândul său, Bejenar E. prezenta lista consumatorilor operatorului SRL „Infosapr” pentru a introduce date false în baza unică a societății SRL „Chișinău – Gaz”, precum că consumatorii în cauză au achitat gazul consumat. Apoi Bejenar E., folosind funcția sa de serviciu, introducea date denaturate în evidența contabilă precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat, indicând că mijloacele financiare achitate sunt în curs de expediție, iar de fapt, banii nu au fost transferați pe contul SRL „Chișinău – Gaz”.

Pe parcursul anilor **2006-2011**, membrii grupului criminal organizat **au cauzat daune materiale** prin înșelăciune și abuz de încredere **societății SRL „Chișinău – Gaz” în sumă totală de 21.477.682 lei.**

Neajunsurile financiare pe parcursul perioadei de șapte ani nu se depistau din motive că contabilul-șef adjunct al societății, Bejenar E., la întocmirea dărilor de seamă în această perioadă nu reflecta datele și introducea informație denaturată.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatei Bejenar E. în baza art. 42 alin. (3), 46, 196 alin. (4) Cod penal, ca cauzarea în calitate de organizator, de către un grup criminal organizat, de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere.

Tot ea, prin înțelegere prealabilă cu Iovcev L., Sopivnic A. și alte persoane neidentificate, acționând din intenție directă, a participat la activitatea unui grup de persoane reunit în scopul dobândirii bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere.

În perioada anilor **2006-2011**, activând în funcția de contabil-șef adjunct la SRL „Chișinău – Gaz”, Bejenar E. a organizat și a condus cu activitatea unui grup criminal organizat în vederea sustragerii mijloacelor financiare de la consumatorii de gaze naturale. Pentru atingerea acestui scop criminal, Bejenar E., în înțelegere prealabilă cu alți angajați ai SRL „Chișinău – Gaz”, printre care și Iovcev L. precum și cu Sopivnic A. și alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, furniza cu bună știință consumatorilor informația eronată, precum că pot achita serviciile cu reducere de la 20 % până la 50%.

Având acces conform funcției deținute la evidența achitărilor, Bejenar E. introducea date denaturate în evidența contabilă precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat prin sistemul de plată „Banca 10”, iar de fapt, consumatorii transmiteau membrilor grupului criminal mijloace financiare pentru achitarea gazului consumat, iar **mijloacele financiare transmise nu au parvenit pe conturile SRL „Chișinău – Gaz”, fiind însușite** de participanții grupului criminal organizat.

Consumatorii, care au achitat serviciile pentru gaz prin această schemă frauduloasă, primeau ordinul de încasare a numerarului de la SRL „Chișinău – Gaz”, pentru luna următoare, la rubrica datoriei fiind indicată suma „0”, adică

achitat, astfel consumatorii fiind încrezuți că au achitat furnizorului gazul consumat.

Conform rolurilor stabilite Iovcev L. și alte persoane de încredere, transmiteau lui Bejenar E. ordinele de încasare a numerarului (facturile de achitare pentru consumul de gaz) și mijloacele financiare, suma cărora era mai mică decât cea indicată în ordinele de încasare, primite de la consumatorii gazelor naturale ai mun. Chișinău pentru a achita gazul livrat de SRL „Chișinău – Gaz”. La rândul său, Bejenar E. prezenta lista consumatorilor operatorului SRL „Infosapir” pentru a introduce date false în baza unică a societății SRL „Chișinău – Gaz”, precum că consumatorii în cauză au achitat gazul consumat. Apoi Bejenar E. folosind funcția sa de serviciu introducea date denaturate în evidența contabilă precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat, indicând că mijloacele financiare achitate sunt în curs de expediție, iar de fapt, banii nu au fost transferați pe contul SRL „Chișinău – Gaz”.

Astfel, Bejenar E. prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit în perioada 20.01.2010-22.02.2011 de la cet. Grosu G., bani în sumă de 35.000 lei sub pretextul achitării furnizorului SRL „Chișinău – Gaz”, pentru gazul natural consumat de către ultimul.

Tot ea, prin aceeași schemă frauduloasă, în perioada 26.02.2010 - 25.02.2011, a dobândit prin înșelăciune și abuz de încredere de la cet. Cebotari G. bani în sumă de 21.000 lei, pe care i-au sustras.

Tot ea, prin aceeași schemă frauduloasă, în perioada 20.10.2009 - 25.02.2011 a dobândit prin înșelăciune și abuz de încredere de la cet. Maslihov S. bani în sumă de 1681 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 28.02.2010 - 26.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Portean E. bani în sumă de 9100 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 31.12.2007 - 31.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Spiridonov V. bani în sumă de 23.516 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 27.01.2011 - 21.02.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Iachim V. bani în sumă de 6670 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 26.04.2010 - 27.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Benciul I. bani în sumă de 6722 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 22.02.2010 - 27.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Caminschii D. bani în sumă de 11.897 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 28.12.2009 - 31.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Cosciug S. bani în sumă de 10.010 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 20.01.2010 - 31.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Veșca G. bani în sumă de 9511 lei pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 29.02.2008 - 28.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Jardan E. bani în sumă de 17.383 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, **în perioada 01.02.2006 - 14.03.2011**, prin înșelăciune și abuz de încredere **a dobândit ilicit de la cet. Golban F. bani în sumă de 25.350 lei**, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E. în comun acord cu complicitii săi, în perioada 01.02.2004 - 28.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Vulturescu R., bani în sumă de 16.065 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, **în perioada 28.02.2010 - 14.03.2011**, prin înșelăciune și abuz de încredere **a dobândit ilicit de la cet. Vșivcov M., bani în sumă de 5815 lei**, pe care i-au sustras.

În același mod, Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 22.03.2010 - 31.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Moisei E. bani în sumă de 10.200 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 28.01.2010 - 18.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Chiriac V. bani în sumă de 31.500 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, **în perioada 31.01.2011 – 01.03.2011**, prin înșelăciune și abuz de încredere **a dobândit ilicit de la cet. Panaghiu L. bani în sumă de 13.416 lei**, pe care i-au sustras.

În același mod Bejenar E., în comun acord cu complicitii săi, în perioada ianuarie 2010 - februarie 2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Orjehovschi V. bani în sumă de 13.955 lei, pe care i-au sustras.

În perioada anilor **2006-2011** grupul criminal organizat condus de către Bejenar E., prin înșelăciune și abuz de încredere **a dobândit ilicit** bunurile consumatorilor gazelor naturale din mun. Chișinău și anume bani în sumă de **209.920 lei**, ce constituie proporții deosebit de mari.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatei Bejenar E. în baza art. 42 alin.(3), 46, 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria săvârșită în proporții deosebit de mari, de către un grup criminal organizat.

Inculpata Iovcev L., prin înțelegere prealabilă cu Bejenar E. care avea rolul de organizator, Sopivnic A. și alte persoane neidentificate, acționând din intenție directă, a participat la activitatea unui grup criminal organizat reunit în scopul comiterii cauzării de daune materiale prin înșelăciune și abuz de încredere în următoarele circumstanțe.

Astfel, Bejenar E., în perioada anilor **2006-2011**, activând în funcția de contabil-șef adjunct la SRL „Chișinău – Gaz”, a organizat în prealabil o reuniune stabilă de persoane și a condus cu activitatea grupului criminal organizat în vederea cauzării de daune materiale societății SRL „Chișinău – Gaz”.

Pentru atingerea acestui scop criminal, Bejenar E., fiind în înțelegere prealabilă cu colaboratorii SRL „Chișinău – Gaz” și alte persoane, știind că este modalitatea achitării serviciilor prin sistemul de plată așa numit „Banca 10” pentru gazele naturale consumate prestate consumatorilor de către SRL „Chișinău – Gaz”, furniza cu bună știință consumatorilor informația eronată că pot achita serviciile cu reducere de la 20 % până la 50%, și, având acces, conform funcției deținute la

evidența achitărilor, introducea date denaturate în evidența contabilă precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat. De fapt, consumatorii transmiteau banii incomplet, iar mijloacele financiare transmise nu au parvenit pe conturile SRL „Chișinău – Gaz”.

La parvenirea de la SRL „Chișinău – Gaz” a ordinului de încasare a numerarului la consumatori, care au achitat prin această schemă frauduloasă, pentru luna următoare, la rubrica datoriei era indicată suma „0”, adică achitat.

Conform rolurilor stabilite Iovcev L. și alte persoane de încredere transmiteau lui Bejenar E. ordinele de încasare a numerarului (facturile de achitare pentru consumul de gaz) și mijloace financiare, suma căroră era mai mică decât cea indicată în ordinele de încasare, primite de la consumatorii gazelor naturale ai mun. Chișinău. La rândul său, Bejenar E. prezenta lista consumatorilor operatorului SRL „Infosapr” pentru a introduce date false în baza unică a societății SRL „Chișinău – Gaz”, precum că consumatorii în cauză au achitat gazul consumat. Apoi Bejenar E., folosind funcția sa de serviciu, introducea date denaturate în evidența contabilă, precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat, indicând că mijloacele financiare achitate sunt în curs de expediție, iar de fapt, banii nu au fost transferați pe contul SRL „Chișinău – Gaz”.

Pe parcursul anilor **2006-2011**, membrii grupului criminal organizat **au cauzat daune materiale** prin înșelăciune și abuz de încredere **societății SRL „Chișinău – Gaz” în sumă totală de 21.477.682 lei.**

Neajunsurile financiare pe parcursul perioadei de șapte ani nu se depistau din motive că contabilul - șef adjunct al societății Bejenar E. la întocmirea dărilor de seamă în această perioadă nu reflecta datele și introducea informație denaturată.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatei Iovcev L. în baza art. 42 alin. (5), 46, 196 alin. (4) Cod penal, ca cauzarea în participație, de către un grup criminal organizat, de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere.

Tot ea, Iovcev L., prin înțelegere prealabilă cu Bejenar E., Sopivnic A. și alte persoane neidentificate, acționând din intenție directă, a participat la activitatea unui grup de persoane reunit în scopul dobândirii bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere.

În perioada anilor **2006-2011**, activând în funcția de contabil-șef adjunct la SRL „Chișinău – Gaz”, Bejenar Elena a organizat și a condus cu activitatea unui grup criminal organizat în vederea sustragerii mijloacelor financiare de la consumatorii de gaze naturale. Pentru atingerea acestui scop criminal, Bejenar E., în înțelegere prealabilă cu alți angajați ai SRL „Chișinău – Gaz”, printre care și Iovcev L., precum și cu Sopivnic A. și alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, furniza cu bună știință consumatorilor informația eronată, precum că pot achita serviciile cu reducere de la 20 % până la 50%.

Având acces conform funcției deținute la evidența achitărilor, Bejenar E. introducea date denaturate în evidența contabilă, precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat prin sistemul de plată „Banca 10”, iar de fapt, consumatorii transmiteau membrilor grupului criminal mijloace financiare pentru achitarea gazului consumat, iar mijloacele financiare transmise nu au parvenit pe

conturile SRL „Chișinău – Gaz”, fiind însușite de participanții grupului criminal organizat.

Consumatorii, care au achitat serviciile pentru gaz prin această schemă frauduloasă, primeau ordinul de încasare a numerarului de la SRL „Chișinău – Gaz” pentru luna următoare, la rubrica datoriei fiind indicată suma „0”, adică achitat, astfel consumatorii fiind încrezuți că au achitat furnizorului gazul consumat.

Conform rolurilor stabilite Iovcev L. și alte persoane de încredere transmiteau lui Bejenar E., ordinele de încasare a numerarului (facturile de achitare pentru consumul de gaz) și mijloacele financiare, suma cărora era mai mică decât cea indicată în ordinele de încasare, primite de la consumatorii gazelor naturale ai mun. Chișinău pentru a achita gazul livrat de SRL „Chișinău Gaz”. La rândul său, Bejenar E. prezenta lista consumatorilor operatorului SRL „Infosapr” pentru a introduce date false în baza unică a societății SRL „Chișinău – Gaz”, precum că consumatorii în cauză au achitat gazul consumat. Apoi Bejenar E. folosind funcția sa de serviciu, introducea date denaturate în evidența contabilă precum că consumatorii achitau datoria pentru gazul consumat, indicând că mijloacele financiare achitate sunt în curs de expediție, iar de fapt, banii nu au fost transferați pe contul SRL „Chișinău – Gaz”.

Așa dar, Iovcev L., prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit în perioada 01.02.2006 - 14.03.2011, de la cet. Golban F. bani în sumă de 25.350 lei sub pretextul achitării furnizorului SRL „Chișinău – Gaz” pentru gazul natural consumat de către ultimul.

În același mod Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 29.02.2008 – 28.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Jardan E. bani în sumă de 17.383 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 01.02.2004 - 28.01.20011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Vulturescu R. bani în sumă de 16.065 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi, **în perioada 22.03.2010 - 14.03.2011**, prin înșelăciune și abuz de încredere **a dobândit ilicit de la cet. Vșivcov M. bani în sumă de 5815 lei**, pe care i-au sustras.

În același mod, Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 22.03.2010 - 31.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Moisei E. bani în sumă de 10.200 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 28.01.2010 – 18.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Chiriac V. bani în sumă de 31.500 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi, în perioada 31.01.2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Panaghiu L. bani în sumă de 13.416 lei, pe care i-au sustras.

În același mod Iovcev L., în comun acord cu complicitii săi în perioada ianuarie 2010 - februarie 2011, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit ilicit de la cet. Orjehovschi V. bani în sumă de 13.955 lei, pe care i-au sustras.

În perioada anilor **2004-2011**, Iovcev L., fiind membrul grupului criminal organizat, condus de către Bejenar E., prin înșelăciune și abuz de încredere **a**

dobândit ilicit bunurile consumatorilor gazelor naturale din mun. Chișinău și anume bani în sumă de **133.684 lei**, ce constituie proporții deosebit de mari.

Organul de urmărire penală a calificat acțiunile inculpatei Iovcev L. în baza art. 42 alin.(5), 46, 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, săvârșită în proporții deosebit de mari, de către un grup criminal organizat.

Instanța a reținut că inculpata Bejenar E., în ședința de judecată a refuzat să dea depoziții, invocând că nu este pregătită. Totodată, la înaintarea învinuirii în cadrul urmăririi penale, Bejenar E. vina a recunoscut-o parțial, însă la fel a refuzat de la darea declarațiilor.

Inculpata Iovcev L. nu a recunoscut vina și a declarat că nu a înșelat pe nimeni și nu a primit careva bunuri materiale de la părțile vătămate. A luat bonurile de plată de la doamnele Macari și Vrabie, transmițându-le inculpatei Bejenar E. Nu cunoaște nici o parte vătămată audiată în ședința de judecată. Cu doamna Macari a activat împreună în anii 1988-1989, iar pe doamna Vrabie a cunoscut-o aproximativ cu 20 de ani în urmă, propunându-le astfel să achite gazele naturale la o reducere de 50%. Bejenar E. nu cunoștea că ea luase anume de la Macari și Vrabie pachetele cu bonurile și banii pe care i le transmitea ei.

Totodată, vinovăția inculpatelor este dovedită integral prin probele administrate.

Astfel, reprezentantul părții vătămate SRL „Chișinău – Gaz”, Țurcanu N., a declarat că s-a efectuat audit intern de către SRL „Chișinău – Gaz” pentru perioada **2004-2011**. Suma, în baza actului, era de 26 milioane, ulterior verificările au fost efectuate de reprezentanții CCCEC. În baza actului, suma reflecta aproximativ 21 milioane lei. La moment, suma de 1 milion 200 lei nu a fost recuperată. Consumatorii, o parte benevol au achitat sumele, alte sume fiind încasate prin intermediul instanțelor de judecată în ordine civilă, iar suma rămasă e în 16 acțiuni, care încă sunt în procedură civilă. Încă de către 13 consumatori au fost depuse acțiuni civile în acest dosar penal, și sunt spre executare 34 titluri executorii.

Potrivit actului reviziei economico-financiară tematică efectuată la SRL „Chișinău Gaz” din 30.06.2011, în perioada **01.01.2005 – 28.02.2011**, în rezultatul introducerii manuale în subcontul „Contabilitate Chișinău - Gaz” în baza de date SI „Gaz” a informației privind achitarea datoriilor persoanelor fizice pentru gazele naturale livrate, fără ca informația respectivă să fie confirmată prin careva documente justificative primare, **întreprinderii SRL „Chișinău – Gaz” a fost cauzat un prejudiciu** prin diminuarea neîntemeiată a datoriilor consumatorilor, **în sumă totală de 21.477.682 lei**.

Instanța a constatat că în cadrul ședinței de judecată, **faptul cauzării prejudiciului SRL „Chișinău - Gaz”** prin diminuarea neîntemeiată a datoriilor debitoare ale consumatorilor și, respectiv, acțiunile de escrocherie în perioada **01.01.2005 – 28.02.2011 nu a fost confirmat**, **în ședința de judecată stabilindu-se cu certitudine existența și activitatea grupului criminal organizat de Bejenar E. începând cu anul 2006 și nu 2004**, după cum este indicat în actului reviziei economico-financiară tematică, **perioada 2004 – 2006 nefiind confirmată prin careva probe la dosar**.

Vinovăția inculpatelor de săvârșirea infracțiunilor incriminate, însă, cu **perioada comiterii actelor infracționale cauzatoare de prejudicii nu poate fi**

reținută ca 01.01.2005 - 28.02.2011, în ședința de judecată, **fiind constatată vinovăția inculpatelor** Bejenar E. și Iovcev L. în comiterea infracțiunilor imputate începând cu anul 2006.

Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere SRL „Chișinău – Gaz”, de către inculpatele Bejenar E. și Iovcev L. **a fost probată**, în primul rând de **Actul reviziei economico-financiare tematice efectuată la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, conform căruia în perioada 01.01.2005 - 28.02.2011**, în rezultatul introducerii manuale în subcontul „Contabilitate Chișinău - Gaz” în baza de date SI „Gaz” a informației privind achitarea datoriilor persoanelor fizice pentru gazele naturale livrate, fără ca informația respectivă să fie confirmată prin careva documente justificative primare, **întreprinderii SRL „Chișinău – Gaz” i-a fost cauzat un prejudiciu** prin diminuarea neîntemeiată a datoriilor debitoare ale consumatorilor, **în sumă totală de 21.477.682 lei**.

Actul respectiv este o probă incontestabilă a vinovăției inculpatelor Bejenar E. și Iovcev L., în săvârșirea de către aceasta, în cadrul unui grup criminal organizat, a infracțiunii de cauzare de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere SRL „Chișinău – Gaz”, a fost întocmit de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, în scopul inspectării factorilor ce influențează protecția intereselor consumatorilor și evaluarea procedurilor stabilite întru evitarea eventualelor fraude și delapidări la comercializarea gazelor în cadrul SRL „Chișinău – Gaz”.

În cadrul ședinței de judecată, **s-a stabilit cu certitudine, că potrivit reviziei economico-financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz”, în perioada 01.01.2005 – 28.02.2011**, prin intermediul subcontului „Contabilitate Chișinău - Gaz”, cu denumirea convențională „Banca 10”, **au fost achitate datoriile** persoanelor fizice pentru gazele naturale livrate, **fără careva documente confirmative în sumă de 21.477.682 lei**, inclusiv **în anul 2005** suma de 588.170,38 lei, în anul 2006 – suma de 754.524,78 lei, în anul 2007 – suma de 1.200.575,21 lei, în anul 2008, suma de 1.517.186,33 lei, în anul 2009 – suma de 2.695.855,79 lei, în anul 2010 – suma de 8.975.538, 72 lei, și **în perioada 01.01.2011 – 28.02.2011**, suma de 5.745.831,21 lei.”

Partea vătămată SRL „Chișinău – Gaz” a înaintat, în cadrul cercetării judecătorești, cerere de chemare în judecată, privind încasarea, de la inculpatele Bejenar E. și Iovcev L., în mod solidar, a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 190.666,05 lei, iar ulterior a înaintat cerere de chemare în judecată suplimentară prin care, a solicitat încasarea de la Iovcev L. și Bejenar E., în mod solidar, suplimentar, prejudiciul material în sumă de 125.696,78 lei, iar în total, suma de 316.363,07 lei.

Prin urmare, **mărimea prejudiciului material cauzat de inculpatele Bejenar E., Iovcev L., întreprinderii SRL „Chișinău – Gaz”, momentan nu este certă, fiind astfel necesară admiterea în principiu a acțiunii civile înaintate de SRL „Chișinău – Gaz”, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite și a măsurii de asigurare a acțiunii, să decidă instanța civilă.**

Inculpata Bejenar E., prin acțiunile sale intenționate a comis concurs de infracțiuni și anume: săvârșirea în calitate de organizator a cauzării de daune materiale de către un grup criminal organizat în proporții deosebit de mari și

escrocheria, săvârșită în proporții deosebit de mari de către un grup criminal organizat, în calitate de organizator.

Inculpata Iovcev L., prin acțiunile sale intenționate a comis concurs de infracțiuni și anume: săvârșirea în calitate de complice a cauzării de daune materiale de către un grup criminal organizat în proporții deosebit de mari și escrocheria, săvârșită în proporții deosebit de mari de către un grup criminal organizat, în calitate de complice.

Deoarece nu au fost prezentate careva probe referitoare la proveniența sumei de 71.098 lei și 1420 euro, iar inculpata Bejenar E., în biroul căreia au fost depistate și ridicate mijloacele bănești, nu a putut explica proveniența acestora, acuzarea nu a prezentat instanței nici o probă care ar confirma că banii respectivi aparțin părților vătămate, urmează de respins solicitarea acuzatorului de stat și de a trece corpul delict – 71.098 lei și 1420 euro, care au fost ridicate la 25.03.2011 din biroul inculpatei Bejenar E., în beneficiul părților civile în scopul recuperării prejudiciului material cauzat prin infracțiune, urmând, totodată a dispune trecerea mijloacelor bănești respective în folosul statului în temeiul art. 106 alin. (2) lit. d) Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura s. Centru, mun. Chișinău, Alexandru Casir, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care corpurile delict – mijloacele bănești în sumă de 71.098 lei și 1420 euro să fie trecute în beneficiul părților civile, în scopul reparării prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Apelantul a invocat că instanța de fond, în dispozitivul sentinței, incorect a soluționat chestiunile ce țin de corpurile delict – mijloacele bănești în sumă de 71.098 lei și 1420 euro, hotărând de a fi trecute în proprietatea Statului.

Mijloacele financiare menționate au fost depistate și ridicate în cadrul cercetării la fața locului în biroul de serviciu al inculpatei Bejenar E. la 25.03.2011.

Potrivit sentinței de condamnare, prin acțiunile criminale ale condamnaților, părților vătămate le-a fost cauzat prejudiciul material care urmează a fi recuperat de către persoanele vinovate în mod solidar.

Corpurile delict – mijloacele bănești în sumă de 71.098 lei și 1420 euro, urmează a fi trecute în beneficiul părților civile în scopul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

3.1. A declarat apel și avocatul Boris Druță, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata Bejenar E. să fie achitată.

Apelantul, a invocat că instanța de fond nu a individualizat acțiunile lui Bejenar E., copiind doar cele expuse în rechizitoriu, astfel că toate epizoadele incriminate ei de către organul de anchetă sunt asemănătoare unul cu altul, ceea ce pune la îndoială condamnarea ei și poartă un caracter nedeterminat, neconcretizat, nedovedit.

În cadrul judecării cauzei, nu a fost confirmat faptul că Bejenar E. să fi fost organizator al grupului criminal organizat, nici cine sunt membrii acelei grupări.

Toate așa zisele părți vătămate, conștiincios activau autonom, fiecare după propria convingere, cu scopul de a evita achitarea onestă a cantității consumului cu gaze naturale.

Toți activau prin alte persoane, pe care Bejenar E. nu le cunoștea. La rândul lor, majoritatea covârșitoare a părților vătămate, nu o știau pe Bejenar E., văzând-o pentru prima dată în instanța de judecată.

Inculpata Bejenar E. nu a avut atribuție la așa zisa „Banca 10”, la compania „Infosapr” SRL, iar la baza de date prin care se făceau achitățile manuale, aveau acces majoritatea membrilor contabilității.

Au fost efectuate nenumărate interpelări, cereri prin intermediul instanței, de a solicita de la SRL „Chișinău – Gaz” Instrucțiunea de serviciu a lui Bejenar E., pentru a verifica obligațiile ei exclusive din contabilitate, unde s-ar fi reflectat că numai ea lucra cu așa zisa „Banca 10” și contractul de colaborare dintre firmele SRL „Chișinău – Gaz” și „Infosapr” SRL, cât și efectuarea unei expertize contabile complexe.

Actul de revizie economico - financiară tematică din 30.06.2011, la SRL „Chișinău – Gaz” cu anexele exprimate în notele informative s-au efectuat în baza autorizației comune a CCCEC și a Ministerului de finanțe al RM din 03.06.2011. Conform concluziilor ce reies din aceste probe, învinuirea de stat a formulat rechizitoriul.

Actul de revizie economico - financiară tematică, nu este o probă obținută în corespundere legală, așa cum, acesta a fost efectuat de către Procuratura Anticorupție, precum este menționat în baza autorizației comune din 03.06.2011. La fel, actul care stă la baza învinuirii inculpatei Bejenar E. s-a făcut fără a se ține cont de procedura de dispunere a efectuării expertizei, conform art. 144 Cod de procedură penală, fiind necesar de a se efectua în cazul urmăririi penale în baza unei ordonanțe, sau printr-o încheiere a instanței de judecată.

Efectuarea expertizei exprimate prin actul reviziei economico-financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, s-a efectuat de către controlorul – revizor Ciochină V. și inspectorul superior Guțu S., ambii colaboratori ai CCCEC, Ministerului finanțelor. Însă, concluziile din acest act sunt semnate doar de către colaboratorii CCCEC, fără semnătura participanților Ministerului finanțelor, așa cum este specificat în autorizația comună din 03.06.2011. Mai mult, actul este semnat de către Directorul SRL „Chișinău – Gaz” Cuiumju C. și Contabila-șef a acestei întreprinderi Bejenari G. - persoane direct cointeresate în cazul dat.

Astfel, o expertiză contabilă trebuia să se realizeze de către specialiști autorizați prin licență, într-o instituție de expertiză, fără implicarea părții cointeresate.

Din conținutul actului reviziei economico-financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011 nu se vede ca controlorul-revizor și inspectorul superior, alte persoane să fi fost avertizați de răspundere administrativă și penală așa cum prevede art. 88 Cod de procedură penală și art. 312 Cod penal, ceea ce constituie o încălcare substanțială și evidentă.

Deci, actul reviziei economico-financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, care stă la baza învinuirii lui Bejenari E., nu poate fi o probă reală ce reflectă activitatea financiar-economică a firmei SRL „Chișinău – Gaz” pentru perioada 2004-2011.

În temeiul art. 142 p. 6, 143, 144, 147 și 149 Cod de procedură penală, în ședințele de judecată a solicitat dispunerea printr-o încheiere, a efectuării unei expertize complexe de către o instituție specializată și de către persoane necointeresate, și anume de către experții instituției independente ai Biroului de expertize a Ministerului Justiției, însă prin încheierile sale, instanța de judecată, sub pretextul, că nu a fost solicitată asemenea expertiză în cadrul ședinței preliminare a respins demersul respectiv.

Bejenar E., fiind o fire emotivă și modestă, a încercat să-și demonstreze nevinovăția, în cadrul acordării ultimului cuvânt conform art. 380 Cod de procedură penală, însă nu i s-a permis, prin ce i-au fost încălcate flagrant drepturile.

În ultimul cuvânt, inculpata Bejenar E., a încercat, să explice cum a fost efectuată percheziția și ridicarea facturilor, mijloacelor bănești în biroul ei de serviciu la momentul depistării cazului, însă instanța a întrerupt-o și nu i-a permis să se expună, prin ce i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 20 și 27 din Constituția RM, precum și cel prevăzut de art. 6 și 13 CEDO. Instanța cu desăvârșire a încălcat principiile institutului de drept procesual, cum este ultimul cuvânt al inculpatului.

Ignorând drepturile procesuale ale inculpatei Bejenar E., instanța de judecată și-a întemeiat sentința de condamnare numai pe presupuneri, pe deducții subiective, fără a le delimita, a le verifica și individualiza.

3.2. Avocatul Nicolae Ceclu și inculpata Iovcev L., la fel au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultima să fie achitată.

Apelanții au invocat, că potrivit funcției deținute la SRL „Chișinău – Gaz”, inculpata Iovcev L. nu avea careva atribuție la bunurile acestei societăți și deci nu i-a cauzat careva daune. Această afirmație se dovedește și prin faptul că instanța nu a dispus de probe suficiente de a satisface acțiunea SRL „Chișinău – Gaz”, dispunând soluționarea ei de instanța civilă, constatând că mărimea prejudiciului material la momentul examinării cauzei penale nu este certă, adică nu este dovedit.

În baza ordonanței de pornire a urmăririi penale și ulterior de punere sub învinuire a inculpatei Iovcev L., a fost aplicat art. 42 alin. (5) și art. 46 Cod penal, cu toate că ulterior s-a constatat că aceasta nu are nici o atribuție, deoarece una din persoanele așa-zisului „grup criminal organizat”, Macari E., a fost condamnată în baza art. 191 alin. (2) Cod penal, articol care nu a fost incriminat celorlalte persoane puse sub învinuire, iar în privința altor persoane, care figurau în ordonanța de pornire a urmăririi penale a fost încetată urmărirea penală.

În baza acestor acte de urmărire penală este demonstrată absența cerințelor art. 42 și art. 46 Cod penal, fapt demonstrat prin conținutul ordonanței de punere sub învinuire a inculpatei Iovcev L., care poartă un caracter declarativ, fiind expuse niște concluzii generalizate, fără a fi soluționate și concretizate toate circumstanțele de fapt și de drept.

Actul reviziei economico - financiare tematice din 30.06.2011, a fost întocmit în baza documentelor SI „Gaz”, dar nu ale SRL „Chișinău – Gaz”, care sunt în discordanță cu actul Nr.5-647874 din 17.12.2010 a Inspectoratului Fiscal de Stat și

cu Hotărârea Nr.387 din 20.08.2010 a Agenției Naționale pentru reglementare în energetică.

Suma indicată în calitate de pagubă în ordonanța de punere sub învinuire nu corespunde cu suma pagubei indicate în cererea SRL „Chișinău – Gaz” de a fi recunoscută în calitate de parte civilă, și care a fost lăsată spre examinare de către instanța civilă.

Nu a fost dovedit faptul că părții vătămate SRL „Chișinău – Gaz” i-a fost pricinuită careva pagubă prin acțiunile inculpatei Iovcev L.

Nu au fost prezentate careva probe că inculpata Iovcev L. ar fi obținut careva beneficiu.

Drept dovadă de neparticipare la săvârșirea infracțiunii de escrocherie servește și faptul, că părțile vătămate pe acest capăt de învinuire, la etapa urmăririi penale, au depus acțiuni civile în care inculpata Iovcev L. nu a fost vizată, și doar ulterior, în ședința de judecată, la insistența „cuiva” au fost depuse alte acțiuni cu un alt conținut în care este vizată și inculpata Iovcev L.

Declarațiile martorului Sopivnic A. și sentința de condamnare a cet. Macari E., nu pot servi drept probe veridice de condamnare, dat fiind că Macari E. nu a fost audiată în ședința de judecată, deoarece acuzatorul de stat s-a refuzat de proba dată, iar declarațiile cet. Sopivnic A. au fost făcute sub influență or, acesta, în cauza dată a avut calitatea de bănuit și ulterior a fost dispusă încetarea urmăririi penale.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, apelurile avocaților Boris Druță, Nicolae Ceclu și al inculpatei Iovcev L. au fost respinse, ca nefondate, iar apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Instanța de apel a dispus ca corpurile delictelor - mijloace bănești în sumă de 71.098 lei și 1420 euro, care se păstrează în camera de păstrare a Procuraturii s. Centru, mun. Chișinău, **de restituit** părților civile conform cotelor din sumele încasate, Vulturescu R. - 16.065 lei, Vșivcov M. - 5815 lei, Coșciug S. - 10.010 lei, Grosu G. - 35.000 lei, Benciul I. - 6722 lei, Jardan E. - 17.383 lei, Golban F. - 25.350 lei, Chiriac V. - 31.500 lei, Caminschii D. - 11.897 lei, Porlean E. - 9100 lei, Orjehovschi V. - 13.955 lei, Panaghiu L. - 8000 lei, Moisei E. - 10.200 lei, Iachim V. - 6670 lei, Veșca G. - 9511 lei, Spiridonov V. - 23.516 lei, în scopul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că **instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatelor** care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite de acestea încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Potrivit declarațiilor reprezentantului părții vătămate SRL „Chișinău - Gaz”, Țurcan N., în luna mai s-a efectuat auditul pentru perioada **2004 - 2011**, suma, în baza actului, fiind de **26 milioane**, ulterior verificările fiind efectuate de reprezentanții CCCEC. În baza actului, suma reflecta **aproximativ 21 milioane lei**. Pe parcursul anilor 2011-2015, o parte din sumă a fost recuperată de către consumatori/ persoane fizice. La moment, suma de 1 milion 200 lei nu a fost recuperată. Prejudiciul la zi este în jur de 316.363,07 lei, dar nu este definitiv,

putând fi concretizat prin alte cereri suplimentare. ***Până la ziua de azi, nu s-au clarificat care este suma prejudiciului.*** Suma de 20.277.682 lei a fost restituită SRL „Chișinău - Gaz” de către consumatori prin acțiuni civile adresate în instanța de judecată.

Suma dată la momentul de față nu este certă, deoarece sunt 13 acțiuni care se examinează în instanța de judecată și 33 de proceduri de executare, astfel ***suma prejudiciului urmează a fi modificată nefiind certă.*** „Banca 10” face parte din subdiviziunea sau compartimentul contabilității SRL „Chișinău - Gaz”.

Potrivit art.46 Cod penal, ***grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.*** Astfel, la săvârșirea faptei de cauzare de pagube materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, ***făptuitorul obține de sinestătător profitul,*** însă, nu din contul bunurilor sustrase, ci prin exploatarea ilegală a bunurilor proprietarului, la caz a gazelor naturale furnizate consumatorilor de către SRL „Chișinău - Gaz”, ***beneficiile de la care constituiau mijloacele bănești în numerar,*** transmise de la consumatorii induși în eroare de către grupul criminal organizat.

Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere SRL „Chișinău - Gaz” de către inculpatele Bejenar E. și Iovcev L. a fost probată de ***actul reviziei economico-financiare tematice efectuată la SRL „Chișinău - Gaz” din 30.06.2011,*** potrivit cărui, în perioada ***01.01.2005 - 28.02.2011*** în rezultatul introducerii manuale în subcontul „Contabilitate Chișinău - Gaz” în baza de date S.I. „Gaz” a informației privind achitarea datoriilor persoanelor fizice pentru gazele naturale livrate, fără ca informația respectivă să fie confirmată prin careva documente justificative primare, ***întreprinderii SRL „Chișinău - Gaz” i-a fost cauzat un prejudiciu, prin diminuarea neîntemeiată a datoriilor debitoare ale consumatorilor, în sumă totală de 21.477.682 lei.***

Cu referire la actul reviziei economico-financiare tematice efectuată la SRL „Chișinău - Gaz” din 30.06.2011, instanța de fond a reținut că, faptul cauzării prejudiciului SRL „Chișinău - Gaz” prin diminuarea neîntemeiată a datoriilor debitoare ale consumatorilor și, respectiv, ***acțiunile de escrocherie în perioada 01.01.2005 -28.02.2011 nu s-au confirmat,*** or, în ședință s-a stabilit cu certitudine existența și activitatea grupului criminal organizat de Bejenar E. ***începând cu anul 2006 și nu 2004, așa cum se invocă în Act, or perioada din 2004-2006 nu a fost confirmată prin careva probe la dosar.***

Astfel, potrivit declarațiilor părții vătămate Golban F., în anul 2006, aceasta a mers la SRL „Chișinău – Gaz” ca să-și facă actele pentru instalarea contorului, unde a făcut cunoștință cu Macari E., aceasta din urmă, propunându-i să o ajute să achite 65 % din suma care vine pe bon. Deodată nu era de acord, apoi i-a propus ca să încerce prima lună. A achitat 65% din suma care era pe bon, luna următoare factura venindu-i fără datorii. I-a zis, că totul este legal, să nu-i fie frică de nimic, căci nu e unica. A achitat 65% în fiecare lună din suma indicată în factură, din decembrie 2006 până în anul 2007, luna februarie. Bani i-a transmis lui Macari E., care la rândul ei a spus că îi va transmite lui Iovcev L.

Actul reviziei economico-financiare tematice efectuată la SRL „Chișinău - Gaz” din 30.06.2011, este o probă incontestabilă a vinovăției inculpatelor.

Astfel, se *consideră organizație (asociație) criminală o reuniune de grupuri criminale organizate într-o comunitate stabilă, a cărei activitate se întemeiază pe diviziune, între membrii organizației și structurile ei, a funcțiilor de administrare, asigurare și executare a intențiilor criminale ale organizației în scopul de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a o controla, în alte forme, în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice, financiare sau politice.*

Atât în prima instanță, precum și în instanța de apel, s-a stabilit cu certitudine că, potrivit reviziei economico-financiare tematice efectuate la SRL „Chișinău - Gaz”, *în perioada 01.01.2005-28.02.2011*, prin intermediul subcontului „Contabilitate Chișinău - Gaz”, cu denumirea convențională „Banca 10”, au fost achitate datoriile persoanelor fizice pentru gazele naturale livrate, fără careva documente confirmative *în sumă de 21.477.682 lei*, inclusiv: *în anul 2005 – 588.170,38 lei*; în anul 2006 – 754.524,78 lei; în anul 2007 – 1.200.575,21 lei; în anul 2008 – 1.517.186,33 lei; în anul 2009 – 2.695.855,79 lei; în anul 2010 – 8.975.538.72 lei, și *în perioada 01.01.2011- 28.02.2011 – 5.745.831,22 lei*.

Totodată, *vinovăția inculpatelor a fost confirmată prin declarațiile martorilor acuzării, angajați ai SRL „Chișinău - Gaz”, și SRL „Infosaprintegra”* în perioada când a fost comisă infracțiunea, *aceștia explicând* amănunțit despre condițiile și procedura oferirii informației contului „Banca 10” precum și funcționării acestuia în cadrul SRL „Chișinău - Gaz”.

S-a stabilit cu certitudine faptul cauzării de daune în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere societății SRL „Chișinău – Gaz” de către **Bejenar E.**, realizată prin utilizarea modalității achitării serviciilor prin sistemul de plată „Banca 10” pentru gazele naturale consumate prestate consumatorilor de către SRL „Chișinău – Gaz”, la care *doar ea avea acces*, furnizând, cu bună știință, consumatorilor informația eronată, precum că aceștia pot achita serviciile cu reducere de la 20% până la 50%.

Faptul furnizării consumatorilor a astfel de informații eronate, precum și primirea în mod fraudulos a mijloacelor bănești de la aceștia se confirmă prin declarațiile părților vătămate audiate în cadrul ședinței de judecată - consumatorilor de gaze naturale, de la care **Bejenar E. și Iovcev L. au sustras, prin înșelăciune și abuz de încredere, mijloace financiare.**

Reieșind din faptul că *mijloacele financiare au fost depistate și ridicate în cadrul cercetării la fața locului în biroul de serviciu al inculpatei Bejenar E.* la 25.03.2011, instanța de apel a conchis că este întemeiat ca corpurile delictive - mijloacele bănești în sumă de 71.098 lei și 1420 euro, care se păstrează în camera de păstrare a Procuraturii sectorului Centru mun. Chișinău, *de restituit părților civile* conform cotelor din sumele încasate, în scopul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune.

5. Inculpata Iovcev L. a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestor hotărâri, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată, pe motiv că nu a comis infracțiunile care îi sunt înscrise.

Recurenta a indicat că, instanțele s-au limitat doar la aceia că ea împreună cu „alte persoane de încredere” transmitea lui Bejenar E. facturile de achitare pentru

facturile de gaz și alte mijloace financiare, însă acele persoane de încredere nu au fost determinate.

Martorul Scofari, a declarat cu lux de amănunte cum avea loc transmiterea mijloacelor prin intermediul lui Ombun A.

Nu are nici o legătură cu bonurile de plată depistate și ridicate în cadrul percheziției la Bejenar E., la 25.03.2011. La etapa urmăririi penale, părțile vătămate au depus acțiuni civile în care ea nu era vizată, și doar ulterior au nominalizat-o și pe ea, neavând alte probe concludente.

Instanțele erau obligate să stabilească concret acțiunile sale în raport cu fiecare parte vătămată și cum ea le-ar fi putut prejudicia material, dacă nu mai activa în cadrul SRL „Chișinău – Gaz” din anul 2010.

Nu s-a luat în considerație, faptul că a activat în cadrul SRL „Chișinău – Gaz” ca Inginer Serviciul protecția muncii în perioada anilor 1990 – 2010, neavând atribuții legate de funcționarea contabilă sau alte direcții financiare gestionate de către colaboratorii din contabilitate cu atribuții speciale și concrete. La materialele dosarului lipsesc careva acte ce ar cuprinde anii 2006-2011.

Instanța de apel a specificat, că ea din anii 1976-2010 a activat mai întâi la SA „Moldova – Gaz”, neavând nici un acces la așa numita „Banca 10” sau la alte baze de date contabile sau financiare. Nu cunoștea nimic nici despre activitatea firmei SRL „Infosapr”.

În cadrul examinării judiciare, a solicitat efectuarea unei expertize contabile de comisie, atât în prima instanță cât și în cea de apel. Prin încheiere, demersul a fost admis, apoi în temeiul unei scrisori a reprezentantului centrului de expertize, cauza a revenit în ședință și cererea sa a fost respinsă, nefiindu-i oferită posibilitatea de a prezenta probe întru apărarea sa, fiind astfel încălcat art. 5, 6, 13 CEDO, care prevede egalitatea armelor în proces. Or, toate solicitările acuzării au fost admise, iar solicitările apărării au fost vădit ignorate.

Nu a fost stabilită legătura cauzală, între ea - o femeie pensionară, în etate, cu SRL „Chișinău – Gaz”, cu contabilitatea căreia nicicând nu a activat și nu a comis careva delapidări.

Instanțele urmau să se clarifice dacă ea a avut careva atribuții la delapidările stabilite de anchetă în perioada 2004-2011. SRL „Chișinău – Gaz” este o subdiviziune a Companiei „Moldova – Gaz” și, în această perioadă s-au efectuat multiple verificări, controale de audit intern și extern, inclusiv de către o organizație de control americană KPMG.

Actul reviziei economico - financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, a fost întocmit de către controlorul - revizor Ciochină V. și inspectorul superior Guțu S., ambii fiind colaboratori ai CCCEC, Ministerului Finanțelor. Însă concluziile din acest act sunt semnate doar de către colaboratorii CCCEC, fără semnătura participanților Ministerului finanțelor, așa cum este specificat în autorizația comună din 03.06.2011.

Astfel, urma a fi efectuată o expertiză contabilă de către specialiști autorizați prin licență, într-o instituție de expertiză, fără implicarea părții cointeresate, în cazul dat — reprezentanții Companiei SRL „Chișinău – Gaz”.

Potrivit conținutului Actului reviziei economico - financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, controlorul-revizor și inspectorul superior, alte

persoane nu au fost avertizați de răspundere administrativă și penală așa cum prevede art. 88 Cod de procedură penală și art. 312 din Codul penal, ceea ce este o încălcare substanțială și evidentă.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală.

5.1. Au declarat recurs ordinar și avocații Liuba Daguța și Svetlana Prodan, în numele inculpatei Iovcev L., în care solicită casarea hotărârilor menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentele au invocat, că instanța de apel, contrar prevederilor art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală, nu a descris probele pe care se întemeiază concluziile și motivele pentru care a respins alte probe, or ele au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel însă nu au fost reflectate și în decizia acesteia.

Faptelor incriminate inculpatei, le-a fost dată o apreciere greșită, deoarece nimeni din părțile vătămate, care au fost audiate la urmărirea penală cât și în ședințele de judecată, nu au recunoscut-o pe Iovcev L. ca persoana care i-a dus în eroare ori a abuzat de încrederea lor, dar dimpotrivă au declarat că nu o cunosc.

Partea vătămată Veșca G. a declarat că facturile și banii le transmitea persoanei pe nume „Svetlana”, iar părțile vătămate Moisei E., Orjehovschi V., Vșivcov M. și Panaghiu L. au declarat că au achitat lui Sopivnic, care la rândul lui le dădea personal Elenei Bejenar, iar pe Iovcev L. nu o cunosc. Caminschii D. și Benciul I., au declarat că reducerile au fost propuse de o persoană pe nume Adrian, iar pe Iovcev L. nu o cunosc. Vulturescu R. și Jardan E. au dat banii unei persoane pe nume „Maria”, iar pe Iovcev L. nu o cunosc. Portean E. și Iachim V., au transmis banii unei persoane pe nume Andrei, iar pe Iovcev L. nu o cunosc. Coșciug S. banii îi ducea acasă la o persoană pe nume Svetlana, care le-a spus că este reprezentant la „Gaz – Prom” din Rusia, pe Iovcev L. nu o cunoaște.

Astfel, nici la urmărirea penală și nici în ședința de judecată nu s-a stabilit cine sunt persoanele pe nume Svetlana, Andrian, Andrei, aceștia nefiind audiați.

Atât organul de urmărire penală cât și instanța de judecată la examinarea cauzei, erau obligați să stabilească concret acțiunile inculpatei Iovcev L. în coraport cu fiecare din părțile vătămate.

Instanța de apel incorect a pus la baza deciziei sale ordonanța de disjungare a cauzei penale în procedură separată din 23.06.2011, prin care cauza penală pe învinuirea lui Macari E. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, în partea descriptivă a căreia este indicat, că „conform rolurilor stabilite Iovcev L., Jumbei V., Macari E. și alte persoane în care Bejenar E. avea încredere, îi transmiteau ordinele de încasare a numeralului. Organul de urmărire penală nu i-a incriminat inculpatei Iovcev L. art. 191 Cod penal, astfel în așa caz nici nu poate fi făcută legătura dintre Macari E. și Iovcev L.

Instanțele de judecată, eronat au făcut trimitere la art. 42 și 46 Cod penal, or, indiferent de rolul executat la săvârșirea infracțiunii, toți membri grupului organizat răspund în calitate de coautori. De aceea la calificarea infracțiunilor imputate nu era necesară trimiterea și la art. 42 Cod penal.

Referitor la incriminarea art. 46 Cod penal - grupul criminal organizat, instanța de judecată eronat a apreciat că persoanele s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni, deoarece acest fapt nu a fost dovedit

prin careva probe, și nimeni din inculpați nu a declarat că preventiv ei s-au înțeles pentru a săvârși careva infracțiuni cât și nu rezultă aceasta din alte probe.

Grupul criminal organizat se caracterizează în special, prin stabilitate, prin prezența în componența lui a unui organizator și printr-un plan dinainte elaborat al activității infracționale comune, precum și prin repartizarea obligatorie a rolurilor între membri grupului criminal organizat, în timpul pregătirii sustragerii.

Însă, nu s-a constatat că ar fi avut loc elaborarea unui plan dinaintea activității comune cât și nu a avut loc repartizarea obligatorie a rolurilor între inculpatele Iovcev L. și Bejenar E., în calitate de presupuși membri ai grupului criminal organizat.

Instanța de apel, eronat a apreciat actul reviziei tematice care a fost efectuată la SRL „Chișinău – Gaz” la 30.06.2011, ca fiind o probă incontestabilă, deoarece persoanele care au efectuat această revizie tematică nu au fost preîntâmpinate de răspundere penală, și această revizie nu poate fi considerată ca raport de expertiză. Mai mult ca atât, fiind efectuată de organul de urmărire penală a CNA care este cointerestat în emiterea unei sentințe de condamnare în cazul dat. Instanța de judecată la emiterea sentinței se poate axa doar pe o concluzie a unui expert în domeniu autorizat cu licență, care este preîntâmpinat și poartă răspundere penală pentru concluziile sale, fără implicarea părții interesate. În cazul dat, este o încălcare evidentă și substanțială.

Instanțele au stabilit că acțiunile de escrocherie în perioada 01.01.2005 - 28.02.2011, nu au fost confirmate prin careva probe.

Astfel, este de neînțeles pentru ce a fost condamnată Iovcev L., dacă așa presupusa escrocherie nu a fost confirmată prin careva probe.

Este eronată concluzia instanței de judecată precum că Iovcev L. a lucrat împreună cu Bejenar E. și are atribuție la activitatea contabilă la SRL ”Chișinău - Gaz”, ceea ce nu este adevărat, Or, din 2010 inculpata Iovcev L. nu mai activa la SRL „Chișinău – Gaz”.

În situația în care, instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de apărare, decizia judecătorească este afectată și nu poate fi considerată legală și întemeiată.

Instanța de apel trebuia să-și argumenteze prompt decizia luată și să țină cont de faptul care a fost motivul și scopul acestei infracțiuni, să țină cont de practica în domeniu și de practica CtEDO, prin care să ofere răspunsuri la argumentele apărării și să propună procurorului să-și onoreze obligațiunile procedurale, să demonstreze pentru fiecare persoană în parte vinovăția.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis erori grave de fapt, care au afectat soluția.

5.2. Avocatul Boris Druță, la fel a declarat recurs ordinar, dar în numele inculpatei Bejenar L., în care solicită casarea hotărârilor menționate, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că instanța de apel a ignorat principiul individualizării faptelor inculpatei Bejenar E.

Faptele incriminate inculpatei Bejenar E., sunt infracțiuni economice, volumul cărora urmează a fi determinat de suma prejudiciului, ce determină calificarea.

În cadrul ședinței instanței de fond și de apel au fost înaintate cereri de efectuare a expertizei contabile pe marginea determinării volumului prejudiciului pentru perioada anilor 2004-2011, însă aceste cerințe au fost ignorate, limitându-se doar la prezentarea unor acte în copii, nu în original.

Inculpata Bejenar E. activa în cadrul contabilității SRL „Chișinău – Gaz” de rând cu ceilalți circa 50 de colaboratori, care aveau acces la baza de date a consumatorilor de gaze naturale.

Instanța de fond, nu a individualizat acțiunile lui Bejenar E., ci a copiat rechizitoriul și epizoadele incriminate de către organul de anchetă care pune la îndoială condamnarea cu un caracter nedeterminat, neconcretizat, nedovedit.

Atât instanța de fond, cât și cea de apel, au menționat, că inculpata Bejenar E. a pricinuit așa ziselor părți vătămate prejudiciu, împreună cu „alte persoane de încredere” prin transmiterea facturilor de achitare a consumului de gaz cu mijloacele financiare. Instanțele nu au determinat acele persoane de încredere și nu s-au pronunțat în privința așa ziselor părți vătămate, care de asemenea au încălcat legea, evitând ordinea stabilită, de a achita la bancă.

În cadrul ultimului cuvânt în fața instanței de apel, anexat la dosar în formă scrisă, inculpata Bejenar E. a menționat că nu a avut posibilitatea să-și expună clar poziția față de tot volumul de învinuire, deoarece la prima instanță, în momentul ultimului cuvânt, nu i s-a permis să finiseze pledoaria.

Or, la baza de date IS „Gaz”, aveau acces încă cinci contabili ce activau în funcție, contabilul șef, care verifica zilnic, lunar datele de achitare de la consumatorii mari industriali și persoane fizice, iar acces pentru introducerea datelor în baza de date mai aveau următoarele persoane: Colaboratorii secției evidența gazelor – în număr de 30 persoane; Colaboratorii sectoarelor municipiului Chișinău de exploatare și consumare a gazelor naturale; Secția economică din cadrul Companiei SRL „Chișinău – Gaz” - 6 persoane; Secția juridică și securitate a Companiei SRL „Chișinău – Gaz” - 4 persoane; Conducerea întreprinderii în persoana directorului general și 2 din adjuncții lui, iar contabilă șef, zilnic, de câteva ori venea la colegele ei, responsabile de introducerea achitărilor și deschidea baza cu comentarii, cu propunerea de a corecta, de a introduce în baza de date și solicita modificările de rigoare, dacă ceva nu-i convenea în calculele ei.

Potrivit instrucțiunii sau fișei de post, în obligațiunile sale de funcție nu era specificat că îndeplinea introducerea datelor de achitare a consumatorilor de gaze, ci doar obligația de a alcătui balanța de totalizare a consumatorilor, calcularea și achitarea gazelor din datele prezentate de către colaboratorii secției de evidență și de contabilii responsabili, anume pentru această direcție. Apoi cele acumulate, cu informația dată era prezentată la control și verificare contabilului-șef care le semna și le transmitea lunar datele la Compania ierarhic superioară care se subordonau – SRL „Moldova – Gaz”.

În perioada de activitate a inculpatei la Compania SRL „Chișinău – Gaz”, era un haos total în procedura de control și evidență din partea direcției, secțiilor și mai ales a contabilei șef, neexistând un regulament concret să specifice: cine și ce

date, în ce regim manual sau computerizat, trebuie să perfecteze zilnic ori lunar achitățile de gaze naturale. Acest haos și neclaritate se forma și se repeta ani la rând, și anume: datele despre indicii contoarelor în baza de date IS „Gaz” se introduceau de toți care știau calculatorul, sub numele unui operator din secția de evidență, se introduceau atâtea date – înscrieri, care în realitate fizic un om nu le putea efectua. Aceste rezultate de la mai multe calculatoare se introduceau sub un singur nume de operator.

În cadrul ședinței instanței de fond, a fost solicitată prezentarea de către reprezentanții SRL „Chișinău – Gaz” a actelor confirmative, a afirmațiilor acestora, însă cerința respectivă a fost ignorată, de rând cu cerința de efectuare a expertizei. Această cerință a fost ignorată și de instanța de apel.

Nu este corect actul de control întocmit de către controlorii CCCEC pe 30.06.2011, or, au fost luate date din calculator de la firma Infosapr, neconfirmate de documentele primare. Aceste cifre sunt cumulative pe lună, total pe întreprindere și din toate modalitățile de achitare a gazelor naturale (extrasele bancare, achitări reciproce, corectarea diferitor erori contabile). Însă, nu este clar de ce datele prezentate controlorilor spre verificare au fost luate de la Compania Infosapr, unde inculpata Bejenar E. nu a activat niciodată, nefiind verificate actele primare din contabilitatea SRL „Chișinău – Gaz”, aceste acte (începând cu anul 2005) păstrându-se în arhiva companiei „Chișinău – Gaz”.

A fost solicitată efectuarea unei expertize contabile complexe, de comisie, care ar fi stabilit cifrele din documentele contabile și responsabilitatea inculpatei, conform instrucțiunii de funcție.

Audiat în ședința instanței de apel, expertul Goian V. a explicat, că expertiza se efectuează doar în temeiul documentelor contabile, ceea ce în cazul dat, actul reviziei economico – financiare tematice din 30.06.2011, este un document contabil.

În lipsa expertizei solicitate de-a lungul procesului, nu poate fi evidențiat adevărul, or, concluzia conținută în actul reviziei economico-financiară tematică este una greșită și aberantă.

O expertiză, contabilă de comise, ar fi putut clarifica lucrurile cu referire la prejudiciul în mărime de 21.477.682 lei, indicat în rechizitoriu.

Au fost înaintate mai multe solicitări, ca reprezentanții SRL „Chișinău – Gaz” să prezinte documentele contabile primare, registrele contabile lunare, trimestriale, anuale, acte de verificare în original, contractul dintre SRL „Chișinău – Gaz” și firma Infosapr, însă reprezentantul SRL „Chișinău – Gaz” nu a putut să le prezinte decât parțial și doar în copii, argumentând că acestea nu se mai păstrează în arhivă. Astfel, nu este clar cum acestea au fost prezentate de către secția control SRL „Chișinău – Gaz”, datele servind controlorilor CCCEC pentru reflectarea achitării consumatorilor de gaze naturale începând cu anul 2004. Cum au fost ele puse la dispoziția controlorilor, dacă în arhiva SRL „Chișinău – Gaz” documentele primare de achitare, contul de decontare, chitanțele de plată se păstrează numai ultimii 3 ani.

Între SRL „Chișinău – Gaz” și SRL „Infosapr” nu a existat careva contract de colaborare, cu specificare că anume inculpata Bejenar E. este unicul responsabil de a verifica, transmite datele, așa cum s-a declarat în instanța de judecată și se

menționează în sentință. Nu sunt corecte declarațiile contabilei șef Bejenari G. precum că din vina inculpatei Bejenar E. multe sume neachitate nu se puteau verifica, deoarece erau în curs de expediție.

Suma luată cu împrumut de 1320 euro arau banii personali ai inculpatei Bejenar E., iar cei 25.000 lei, la fel erau bani luați sub responsabilitate de la cunoscutul său, Valeriu V., sume pe care le-a pus în portmoneul din geanta sa personală. Când colaboratorii de securitate au dat buzna în biroul acesteia, au început a striga la ea, bănuind că încearcă să facă o tentativă de introducere în baza de date a unor achitări la gazele naturale. Atunci a apărut în biroul respectiv și contabilă șef Bejenari G., care a început să cotrobăiască prin documentele contabile ce se aflau pe masa biroului și prin sertare. Inculpata a fost așezată pe un scaun, după care a fost condusă în biroul directorului, toate lucrurile personale rămânându-i în birou, unde mai veniseră și alți colaboratori. La director s-a aflat aproximativ o oră, fiind mereu amenințată că prejudiciază compania. Când a revenit în biroul ei, a văzut că toate lucrurile personale și actele de evidență contabilă erau aruncate claie peste grămadă, pe masă aflându-se o pungă cu bonuri și bani, totul fiind împrăștiat și aruncat haotic. Portmoneul ei era deschis și banii din el vărsați pe masa de lucru. Acolo fiind multă lume. Când au sosit colaboratorii de poliție, au dus-o la Comisariatul s. Râșcani, fiind ținută acolo câteva ore, fără prezența apărătorului, unde i-au spus că dacă nu recunoaște și nu semnează explicația scrisă de ei, o vor aresta.

Pentru confirmarea nevinovăției inculpatei Bejenar E., era oportun să se clarifice dacă a avut careva atribuție la delapidările stabilite de anchetă în perioada 2004-2011. SRL „Chișinău- Gaz” este o subdiviziune a Companiei SRL „Moldova – Gaz” și în această perioadă s-au efectuat multiple verificări, controale de audit intern și extern, inclusiv de către organizația de control americană KPMG.

Cercetarea judiciară s-a înfăptuit formal, superficial, fără a se aduce alte probe concludente. Expertiza exprimată prin Actul reviziei economico-financiară tematică la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, s-a efectuat de către controlorul - revizor Ciochină V. și inspectorul superior Guțu S., ambii fiind colaboratori ai CCCEC, Ministerului finanțelor, însă concluziile din acest act sunt semnate doar de către colaboratorii CCCEC, fără semnătura participanților Ministerului finanțelor, așa cum este specificat în autorizația comună din 03.06.2011. Expertiza contabilă trebuia să se realizeze de specialiști autorizați prin licență, fără implicarea părții cointeresate, în cazul dat — reprezentanții Companiei SRL „Chișinău – Gaz”.

Din conținutul Actului reviziei economico-financiare tematice la SRL „Chișinău – Gaz” din 30.06.2011, nu se vede ca controlorul-revizor și inspectorul superior, alte persoane, să fi fost avertizați de răspundere administrativă și penală așa cum prevede art. 88 Cod de procedură penală și art. 312 Cod penal, ceea ce este o încălcare substanțială și evidentă a legii.

Instanța de apel nu a făcut o analiză a probelor, refuzând să acumuleze probe suplimentare solicitate de apărare.

Potrivit scrisorii nr. 968 din 03.03.2016, a Centrului National de Expertize Juridice, dosarul a fost remis, deoarece întrebările formulate nu țin de competența expertizei contabile. Însă, încheierea Curții de Apel Chișinău din 22.02.2016,

privind dispunerea expertizei juridice contabile complexe, este legitimă și întemeiată, fiindcă se pune efectuarea ei în sarcina experților Biroului de expertize a Ministerului Justiției al RM. O poziție a unei instituții de expertiză, în cazul dat fiind pusă mai presus decât instanța de judecată.

Mai mult, din conținutul acestei scrisori, se creează impresia că expertul nu a făcut cunoștință cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 22.02.2016, deoarece în finalul ei se pomenește despre o oarecare firmă „Fivlis” SRL, menționându-se, că se remite dosarul civil nr.2-52/14, care nu are nici o atribuție la cauza respectivă.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. Potrivit art. 52 Cod penal, se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Totodată, potrivit legislației penale, persoana este supusă răspunderii penale dacă, în acțiunile acesteia sunt constatate toate patru elemente obligatorii: obiectul infracțiunii, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind

dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1.- 2. din decizie*):

a) a constatat, contrazicându-se, că inculpatele au comis infracțiunile incriminate în perioada anilor **2006 – 2011**, apoi în perioada anilor **01.01.2005 - 28.02.2011**, și în final – în perioada anilor **2004 – 2011**.

Ulterior, a concluzionat absolut divergent și neclar că: *„acțiunile de escrocherie în perioada 01.01.2005 - 28.02.2011 nu au fost confirmate... în ședință stabilindu-se cu certitudine existența și activitatea grupului criminal organizat de Bejenar E., începând cu anul 2006, ...or perioada 2004-2006 nu a fost confirmată prin careva probe la dosar..., vinovăția inculpatelor de săvârșirea infracțiunilor incriminate, însă, cu perioada comiterii actelor infracționale cauzatoare de prejudicii nu poate fi reținută 01.01.2005 – 28.02.2011, ... fiind constatată vinovăția inculpatelor Bejenar E. și Iovcev L. în comiterea infracțiunilor imputate, începând cu anul 2006...”*.

În același timp, în descriptivul sentinței instanța a descris ca fiind dovedit că inculpatele au cauzat o daună de **21.477.682 lei**, apoi a constatat divergent că: *„...mărimea prejudiciului cauzat de inculpatele Bejenar E. și Iovcev L., SRL „Chișinău – Gaz” la momentul de față nu este certă”*, și în final s-a contrazis indicând în dispozitivul sentinței soluția că: *„...se admite în principiu acțiunea civilă înaintată de SRL „Chișinău - Gaz” ... urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă”*.

Prin urmare, instanța nu a constatat prezența sau lipsa în acțiunile inculpatelor a semnelor calificativ esențial, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) și 196 alin. (4) Cod penal - *„în proporții deosebit de mari”*;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu. Nu a indicat în hotărâre motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Or, în rechizitoriu este indicat că inculpatele au comis infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal - *cauzarea de daune materiale* proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, *dacă fapta nu constituie o însușire*, în perioada anilor 2004-2011, cauzând SRL „Chișinău – Gaz” o daună de **21.477.682 lei**, iar infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (5) Cod penal - *dobândirea ilicită a bunurilor* altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, au comis-o tot în aceeași perioadă, fiind cauzate pagube de către Bejenar E. în mărime de **209.920 lei** și de către Iovcev L. în sumă de **133.684 lei**.

Instanța, însă, nu a elucidat dacă sumele indicate, cât și calificarea juridică a faptelor incriminate inculpatelor, se exclud reciproc sau nu, constatând iarăși divergent că aceste toate: „...*mijloace financiare nu au parvenit pe conturile SRL „Chișinău – Gaz”, fiind însușite*”.

Mai mult, instanța a pus la baza sentinței de condamnare a inculpatelor: „*actul reviziei economico financiare tematice efectuată la SRL „Chișinău - Gaz” din 30.06.2011, conform căruia, în perioada 01.01.2005 – 28.02.2011, prin intermediul subcontului „Contabilitate Chișinău – Gaz” ... au fost achitate datoriile persoanelor fizice pentru gazele naturale livrate, fără careva documente confirmative în sumă de 21.477.682 lei ..., actul respectiv, fiind o probă incontestabilă a vinovăției inculpatelor...*”.

Totodată, inculpata Bejenar E. este acuzată și că *în perioada 01.02.2006 - 14.03.2011 a dobândit ilicit de la cet. Golban F. bani în sumă de 25.350 lei, în perioada 28.02.2010 - 14.03.2011 a dobândit ilicit de la cet. Vșivcov M. bani în sumă de 5815 lei, în perioada 31.01.2011 – 01.03.2011 a dobândit ilicit de la cet. Panaghiu L. bani în sumă de 13.416 lei, inculpata Iovcev L. fiind acuzată că în perioada 28.02.2010 - 14.03.2011 a dobândit ilicit de la cet. Vșivcov M. bani în sumă de 5815 lei, iar aceste perioade nu figurează în actul reviziei economico financiare tematice efectuată la SRL „Chișinău - Gaz” din 30.06.2011, care cuprinde perioada din 01.01.2005 – 28.02.2011, nefiind clar, în asemenea caz, prin care probe este dovedită vinovăția inculpatelor pe capetele de acuzare nominalizate.*

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 413 alin. (3), 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel, la cererea părților, poate cerceta suplimentar probele administrate în primă instanță și poate administra probe noi. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată legal;

b) a depășit limitele învinuirii, deoarece a raportat faptele la: „... *se consideră organizație (asociație) criminală o reuniune de grupuri criminale organizate într-o comunitate stabilă, a cărei activitate se întemeiază pe diviziune, între membrii organizației și structurile ei, a funcțiilor de administrare, asigurare și executare a intențiilor criminale ale organizației în scopul de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a o controla, în alte forme, în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice, financiare sau politice...*”

Or, asemenea circumstanțe nu se regăsesc în rechizitoriu;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu. Nu a indicat în hotărâre motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Totodată, instanța nu a soluționat în niciun fel demersul apărării privind cercetarea suplimentară a probelor incluse în lista înaintată de avocatul V. Șeremet (*f.d. 64, vol. XII*), aceste probe nefiind verificate și cercetate suplimentar (*f.d. 94, vol. XII*).

Pe lângă aceasta, concluzia instanței că: „*vinovăția inculpatelor a fost confirmată prin declarațiile martorilor acuzării, angajați ai SRL „Chișinău - Gaz”, și SRL “Infosapr Integra” în perioada când a fost comisă infracțiunea, aceștia explicând amănunțit despre...*”, este lipsită de o motivare finisată, logică și legală, neindicându-se și cine sunt la concret martorii respectivi, adică nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală;

d) prin încheierile din 08.02.2016 și 22.02.2016, a dispus efectuarea *expertizei contabile complexe*, însă acestea nu au fost executate, lipsind vreo motivare a instanței în acest sens, încheierile respective fiind valabile până în prezent.

Mai mult, sugestiile specialistului V.Goian în aspectul metodologiei și posibilităților soluționării întrebărilor puse în sarcina expertizei contabile complexe, enumerate în încheierile nominalizate, nu au fost apreciate în niciun fel de instanța de apel (*f.d. 48*);

e) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile apărării și repetate în recursurile ordinare, inclusiv în felul în care acestea sunt reproduse la **pct. 3.1-3.2 și 5.-5.2.** din prezenta decizie.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând

dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de avocații Boris Druță, Svetlana Prodan, Liuba Daguța și de inculpata Iovcev Laura, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, în privința inculpatelor Bejenar Elena Xxxxx și Iovcev Laura Xxxxxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 18 aprilie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun